

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

ശ്രീകുരനാഥശ്രീവത്സചിഹ്നമിശ്ര വിരചിതഃ

|| ശ്രീവൈകുണ്ഠസ്തവഃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീവൈകുണ്ഠസ്തവഃ ॥

യോ നിത്യമച്യുതപദാംബുജയുഗ്മരുക്മ-
വ്യാമോഹതസ്തദിതരാണി തൃണായ മേനേ ।
അസ്മദ്ഗുരോർഭഗവതോഽസ്യ ദയൈകസിന്ധോഃ
രാമാനുജസ്യ ചരണൗ ശരണം പ്രപദ്യേ ॥ 1 ॥

ത്രൈവിദ്യവൃദ്ധജനമൂർദ്ധവിഭൃഷണം യത്
സമ്പച്ച സാത്ത്വികജനസ്യ യദേവ നിത്യം ।
യദാ ശരണ്യമശരണ്യജനസ്യ പുണ്യം
തത് സംശ്രയേമ വകുളാഭരണാംഘ്രിയുഗ്മം ॥ 2 ॥

ഭക്തിപ്രഭാവഭവദർഭുതഭാവബന്ധ-
സന്ധുക്ഷിതപ്രണയസാരരസൗഘപൂർണ്ണഃ ।
വേദാർത്ഥരത്നനിധിരച്യുതദിവ്യധാമ
ജീയാത് പരാങ്കുശപയോധിരസീമഭൂമാ ॥ 3 ॥

യന്മംഗളായ മഹതേ ജഗതാമുശന്തി
ത്രൈവിഷ്ടപാനൃപി പദാനി യദാശ്രയാണി ।
വന്ദാമഹേ സരസിജേക്ഷണമഭിതീയം
വേദാന്തവേദ്യമനിദബ്രഹ്മമം മഹസ്തത് ॥ 4 ॥

പീതാംബരം വരദശീതലഭൃഷ്ടിപാതം
ആജാനുലംബിഭൃജമായതകർണ്ണപാശം ।
തന്മേഘമേഘകമുദഗ്രവിശാലവക്ഷഃ
ലക്ഷ്മീധരം കിമപി വസ്തു മമാവീരസ്തു ॥ 5 ॥

യത് തത്ത്വമക്ഷരമദ്യശ്യമഗോത്രവർണ്ണം
അഗ്രാഹ്യമവ്യയമനീദ്യശമഭിതീയം ।

ഈശാനമസ്യ ജഗതോ യദണോരണീയഃ
തദ് വൈഷ്ണവം പദമുദാരമുദാഹരാരാമഃ || 6 ||

ആമ്നായമൂർദ്ധനി ച മൂർദ്ധനി ചോർധ്വപുംസാം
യദ് ധാമ വൈഷ്ണവമഭീക്ഷ്ണതരം ചകാസ്തി |
തന്മാദ്യശാമപി ച ഗോചരമേതി വാചോ
മന്യേ തഭീയമിദമാശ്രിതവത്സലത്വം || 7 ||

ജാനന്നപീഹ കില മാമനപത്രപിഷ്ണുഃ
വിഷ്ണോഃ പദപ്രണയിനീം ഗിരമാദ്രിയേഘ്രഹം |
ന ശ്വാവലീഡമപി തീർത്ഥമതീർത്ഥമാഹുഃ
നോദന്യതാഘ്രപി ച ശൂനാ കില ലജ്ജിതവ്യം || 8 ||

ദേവസ്യ ദൈത്യമഥനസ്യ ഗുണേഷ്ഠിയത്താ
സംഖ്യാ ച വാങ്മനസഗോചരമത്യഭൂതാം |
അപ്യേവമണ്ഡപി ച തത്ര മമാർത്തിശാന്തൈ
കീടസ്യ തൃഷ്യത ഉദമ്പതി വിപ്രുഷാഘ്രലം || 9 ||

പ്രേമാർദ്രവിഹ്വലഗിരഃ പുരുഷാഃ പുരാണാഃ
ത്വാം തുഷ്ടുവൂർമ്മധുരിപോ! മധുരൈർവ്വചോഭിഃ |
വാചോ വിഡംബിതമിദം മമ നീചവാചഃ
ക്ഷാന്തിസ്തു തേ സവിഷയാ മമ ദുർവ്വചോഭിഃ || 10 ||

ആജ്ഞാ തവാത്രഭവതീ വിദിതാ ത്രയീ സാ
താം ഹി പ്രമാണമുപജഗ്മൂരതീന്ദ്രിയേഘ്രമേ |
ആഭാസഭൂയമഭിയാന്ത്യപരാണി ദോഷൈഃ
ഏഷാ തു ദോഷരഹിതാ മഹിതാ പുരാണീ || 11 ||

അന്തർഹിതോ നിധിരസി ത്വമശേഷപുംസാം
ലഭ്യോഘ്രസി പുണ്യപുരുഷൈഃ ഇതരൈർദുരാപഃ |
തത്ര ത്രയീം സുകൃതിനഃ കൃതിനോഘ്രധിജഗ്മുഃ
ബാഹ്യേഷു ബാഹ്യചരിതൈരിതരൈർന്നിപേതേ || 12 ||

ചിത്രം വിധേർവ്വിലസിതം ത്വിദമാവിരസ്തി
ദുഷ്ടാത്മനാമയമഹോ! കില ദുർവ്വിപാകഃ |
യത് കേചിദത്രഭവതീം ശ്രുതിമാശ്രയന്തോ-
പ്യർത്ഥേ കുദ്യുഷ്ടിവിനിവിഷ്ടധിയോ വിനഷ്ടാഃ || 13 ||

ബാഹ്യാഃ കുദ്യുഷ്ടയ ഇതി ഭിതയേപ്യപാരം
ഘോരം തമഃ സമുപയന്തി നഹീക്ഷസേ താൻ |
ജഡസ്യ കാനനമൃഗൈർമൃഗത്യഷ്ണികേപ്സോഃ
കാസാരസത്വനിഹതസ്യ ച കോ വിശേഷഃ || 14 ||

ന്യായസ്മൃതിപ്രഭൃതിഭിർഭവതാ നിസൃഷ്ടൈഃ
വേദോപബൃംഹണവിധാവുചിതൈരുപായൈഃ |
ശ്രുത്യർത്ഥമർത്ഥമിവ ഭാനുകരൈർവ്വിഭേജുഃ
ത്വദ്ഭക്തിഭാവിതവികൽമഷശേമുഷീകാഃ || 15 ||

യേ തു ത്വദംഗ്രഹിസരസീരുഹഭക്തിഹീനാഃ
തേഷാമമീഭിരപി നൈവ യഥാർത്ഥബോധഃ |
പിത്തഘ്നമഞ്ജനമനാപുഷി ജാതു നേത്രേ
നൈവ പ്രഭാഭിരപി ശംഖസിതത്വബുദ്ധിഃ || 16 ||

തത്ത്വാർത്ഥതത്പരപരശ്ചതവേദവാക്യൈഃ
സാമർത്ഥ്യതഃ സ്മൃതിഭിരപ്യഥ താദ്യശീഭിഃ |
ത്വാമേവ തത്ത്വപരസാത്ത്വികസത്പുരാണൈഃ
ദൈവജ്ഞയീഭിരപി നിശ്ചിനുമഃ പരേശം || 17 ||

അന്യത്ര തു ക്വചന കേചിദിഹേശശബ്ദാത്
ലോകപ്രസിദ്ധിമുപഗമ്യ തമീശമാഹുഃ |
തൈശ്ച പ്രസിദ്ധിവിഭവസ്യ സമുലതായൈ
ഗ്രാഹ്യാ ത്രയീ ത്വയി തു സാപ്യുത! സമ്മുഖീനാ || 18 ||

യഃ ഖലപണോരണുതരോ മഹതോ മഹീയാൻ
ആത്മാ ജനസ്യ ജനകോ ജഗതശ്ച യോഭൂത് |

വേദാത്മകപ്രണവകാരണവർണ്ണവാച്യം
തം ത്യാം വയം തു പരമേശ്വരമാമനാമഃ || 19 ||

ആത്മേശ്വരോസി ന പരോസ്തി തവേശ്വരോന്യഃ
വിശ്വസ്യ ചാധിപതിരസ്യ പരായണം ച |
നാരായണാച്യുത! പരസ്ത്വമിഹൈക ഏവ
ബ്രഹ്മാദയോഽപി ഭവദീക്ഷണലബ്ധസത്താഃ || 20 ||

നിത്യഃ സമാഭ്യധികവർജ്ജിത ഊർജ്ജിതശ്രീഃ
നിത്യേക്ഷരേ ദിവി വസൻ പുരുഷഃ പുരാണഃ |
സത്വപ്രവർത്തനകരോ ജഗതോഽസ്യ മൂലം
നാന്യസ്ത്വദസ്തി ധരണീധര! വേദവേദ്യഃ || 21 ||

യം ഭൂതഭവ്യഭവദീശമനീശമാഹുഃ
അന്തസ്സമുദ്രനിലയം യമനന്തരൂപം |
യസ്യ ത്രിലോകജനനീ മഹിഷീ ച ലക്ഷ്മീഃ
സാക്ഷാത് സ ഏവ പുരുഷോഽസി സഹസ്രമൂർദ്ധാ || 22 ||

സർവ്വശ്രുതിഷ്വനുഗതം സ്ഥിരമപ്രകമ്പ്യം
നാരായണാഹവയധരം ത്വമിവാനവദ്യം |
സൂക്തം തു പൗരുഷമശേഷജഗത്പവിത്രം
ത്വാമുത്തമം പുരുഷമീശമുദാജഹാര || 23 ||

ആനന്ദമൈശ്വരമവാങ്മനസാവഗാഹ്യം
ആമ്നാസിഷുഃ ശതഗുണോത്തരിതക്രമേണ |
സോഽയം തവൈവ നൃഷു ഹി ത്വമിഹാന്തരാത്മാ
ത്വം പുണ്ഡരീകനയനഃ പുരുഷശ്ച പൗഷ്ഠഃ || 24 ||

യന്മൂലകാരണമബുധ്യത സൃഷ്ടിവാക്യൈഃ
ബ്രഹ്മേതി വാ സദിതി വാഽഽത്മഗിരാഽഥവാ തത് |
നാരായണസ്ത്വിതി മഹോപനിഷദ് ബ്രവീതി
സൗബാലികീപ്രഭൃതയോഽപ്യനുജഗ്മുരേനാം || 25 ||

ജ്യോതിഃ പരം പരമതത്ത്വമഥോ പരാത്മാ
ബ്രഹ്മേതി ച ശ്രുതിഷു യത് പരവസ്ത്വധീതം ।
നാരായണസ്തദിതി തദ് വിശിനഷ്ടി കാചിദ്
വിഷ്ണോഃ പദം പരമമിത്യപരാ ഗുണാതി ॥ 26 ॥

സന്തീദ്യശഃ ശ്രുതിശിരസ്സു പരസ്സഹസ്രാഃ
വാചസ്തവ പ്രഥയിതും പരമേശിത്യത്വം ।
കിഞ്ചേഹ ന വ്യജഗണഃ ക്രിമിധാത്യഭേദം
ക്രാമൻ ജഗന്തി നിശിരൻ പുനരുദ്ഗിരംശ്ച ॥ 27 ॥

രൂപശ്രിയാ പരമയാ പരമേണ ധാമ്നാ
ചിത്രൈശ്ച കൈശ്ചിദുചിതൈർഭവതശ്ചരിത്രൈഃ ।
ചിഹ്നൈരനിഹ്നവപരൈരപരൈശ്ച കൈശ്ചിദ്
നിശ്ചിമ്പതേ ത്വയി വിപശ്ചിത ഇശിത്യത്വം ॥ 28 ॥

യസ്യാഃ കടാക്ഷണമനുക്ഷണമീശ്വരാണാം
ഐശ്വര്യഹേതുരിതി സർവ്വജനീനമേതത് ।
താം ശ്രീരിതി ത്വദുപസംശ്രയണാനിരാഹുഃ
ത്വാം ഹി ശ്രിയഃ ശ്രിയമുദാഹുരുദാരവാചഃ ॥ 29 ॥

മായാ ത്വയാ ഗുണമയീ കില യാ നിസൃഷ്ടാ
സാ തേ വിഭോ! കിമിവ നർമ്മ ന നിർമ്മിമീതേ ।
കൗതസ്കുതാഃ സ്ഥിരകുതർക്കവശേന കേചിത്
സത്യം ശ്രുതൗ ച ബധിരാസ്ത്വയി തന്മഹിമ്നാ ॥ 30 ॥

യഃ സ്ഥാവരക്രിമിപതംഗമതംഗജാദി-
ഷ്വന്യേഷു ജന്തുഷു സദൈവ വിജായമാനഃ ।
ത്വം നിത്യനിർമ്മല നിരഞ്ജന നിർവ്വികാര-
കല്യാണസദ്ഗുണനിയേ! സ ഇതീരിതസ്തൈഃ ॥ 31 ॥

ത്വദ്യുഷ്ടിജുഷ്ടമിദമാവിരഭുദശേഷം
നോ ചേത് കടാക്ഷയസി നൈവ ഭവേത് പ്രവൃത്തിഃ ।

സ്ഥാതും ച വാഞ്ചരതി ജഗത് തവ ഭൃഷ്ടിപാതം
തേന ശ്രുതൗ ജഗദിഷേ ഹി ജഗത് ത്വമേവ || 32 ||

ഏവം ഭഗോ! ഇഹ ഭവത്പരതന്ത്ര ഏവ
ശബ്ദോഽപി രൂപവദമുഷ്യ ചരാചരസ്യ |
ഐശ്വര്യമീദ്യശമിദം ശ്രുതിഷുഭിതം തേ
പാപീയസാമയമഹോ! ത്വയി മോഹഹേതുഃ || 33 ||

യേ ത്വത്കടാക്ഷലവലക്ഷ്യമിവ ക്ഷണം തൈഃ
ഐശ്വര്യമീദ്യശമലഭ്യമലംഭി പുംഭിഃ |
യത് കേഽപി സഞ്ജഗരിരേ പരമേശിത്യത്വം
തേഷാമപി ശ്രുതിഷു തന്മഹിമപ്രസംഗാത് || 34 ||

നിത്യേഷു വസ്തുഷു ഭവന്നിരപേക്ഷമേവ
തത്തത്വരൂപമിതി കേചിദിഹ ഭ്രമന്തഃ |
ഐശ്വര്യമത്ര തവ സാവധി സംഗിരന്തേ
ബ്രൂതേ ത്രയീ തു നിരൂപാധികമീശനം തേ || 35 ||

ഇച്ഛാത ഏവ തവ വിശ്വപദാർത്ഥസത്താ
നിത്യം പ്രയാസ്തവ തു കേചന തേ ഹി നിത്യഃ |
നിത്യം ത്വദേകപരതന്ത്രനിജസ്വരൂപഃ
ഭാവത്കമംഗളഗുണാ ഹി നിദർശനം നഃ || 36 ||

വിശ്വസ്യ വിശ്വവിധകാരണമച്യുത! ത്വം
കാർയം തദേതദഖിലം ചിദചിത്വരൂപം |
ത്വം നിർവ്വികാര ഇതി വേദശിരസ്സു ഘോഷോ
നിസ്സീമമേവ തവ ദർശയതീശിത്യത്വം || 37 ||

കിംസാധനഃ ക്വ നിവസൻ കിമുപാദാനഃ
കസ്മൈ ഫലായ സൃജതീശ ഇദം സമസ്തം |
ഇത്യാദ്യനിഷ്ഠിതകുതർക്കമതർക്കയന്തഃ
ത്വദ് വൈഭവം ശ്രുതിവിദോ വിദുരപ്രതർക്ക്യം || 38 ||

യത് സംവൃതം ഭഗഗുണോത്തരസപ്തതത്ത്വൈഃ
അണ്ഡം ചതുർദ്ദശജഗദ് ഭവധാത്യധാമ |
അണ്ഡാനി തത്സുസദ്യശാനി പരശ്ശതാനി
ക്രീഡാവിധേസ്തവ പരിച്ഛദതാമഗച്ഛൻ || 39 ||

ഇച്ഛാവിഹാരവിധയേ വിഹിതാനുമുനി
സ്യാത് ത്വദിഭൂതിലവലേശകലായുതാംശഃ |
യാ വൈ ന ജാതു പരിണാമപദാസ്പദം സാ
കാലാതിഗാ തവ പരാ മഹതീ വിഭൂതിഃ || 40 ||

യദ് വൈഷ്ണവം ഹി പരമം പദമാമനന്തി
ഖം വാ യദേവ പരമം തമസഃ പരസ്താത് |
തേജോമയം പരമസത്ത്വമയം ധ്രുവം യദ്
ആനന്ദകന്ദമതിസുന്ദരമദ്ഭൂതം യത് || 41 ||

യദ് ബ്രഹ്മരുദ്രപുരുഹുതമുഖൈർദ്ദുരാപം
നിത്യം നിവൃത്തിനിരതൈഃ സനകാദിഭിർവ്വാ |
സായുജ്യമുജ്ജ്വലമുശന്തി യദാപരോക്ഷ്യം
യസ്മാത് പരം ന പദമഞ്ചിതമസ്തി കിഞ്ചിത് || 42 ||

രുപേണ സദ്ഗുണഗണൈഃ പരയാ സമൃദ്ധ്യാ
ഭാവൈരുദാരമധുരൈരപി വാ മഹിമ്നാ |
താദ്യക് തദീദ്യഗിദമിത്യുപവർണ്ണയന്ത്യോ
വാചോ യദീയവിഭവസ്യ തിരസ്ക്രിയായൈ || 43 ||

യദ് വൃദ്ധ്യപക്ഷയവിനാശമുഖൈർവ്വികാരൈഃ
ഏതൈരസംസ്തുതമനസ്തമിതാസ്തിശബ്ദം |
യദ്ഗൗരവാത് ശ്രുതിഷു ഫൽഗു ഫലം ക്രിയാണാം
ആദിഷ്ടമന്യദസുഖോത്തരമധ്രുവം ച || 44 ||

നിഷ്കൽമഷൈർന്നിഹതജന്മജരാവികാരൈഃ
ഭൂയിഷ്ഠഭക്തിവിഭവൈരഭവൈരവാപ്യം |

അന്യൈരധന്യപുരുഷൈർമ്മനസാപ്യനാപ്യം
വൈകുണ്ഠനാമ തവ ധാമ തദാമനന്തി || 45 ||

നിത്യം തവാനുനിരപേക്ഷമഹാമഹിമേനാ-
പ്യേതാഭ്യശീ നിരവധിർന്നിയതാ വിഭൂതിഃ |
ജ്ഞാനാദയോ ഗുണഗണാഃ സമതീരസീമാഃ
ലക്ഷ്മീഃ പ്രിയാ പരിജനാഃ പതഗേന്ദ്രമുഖ്യാഃ || 46 ||

ഏകസ്യ യേഷു ഹി ഗുണസ്യ ലവായുതാംശഃ
സ്യാത് കസ്യചിത് സ ഖലു വാങ്മനസാതിഗശ്രീഃ |
യേ താഭ്യശോഭത്യവധയഃ സമതീതസംഖ്യാഃ
ത്വത്സദ്ഗുണാസ്ത്വമസി തന്നിരപേക്ഷലക്ഷ്മീഃ || 47 ||

സർവ്വസ്യ ചൈവ ഗുണതോ ഹി വിലക്ഷണത്വം
ഐശ്വര്യതശ്ച കില കശ്ചിദുദഞ്ചിതഃ സ്യാത് |
തത് പ്രത്യുത ത്വയി വിഭോ! വിഭവോ ഗുണാശ്ച
സംബന്ധതസ്തവ ഭജന്തി ഹി മംഗളത്വം || 48 ||

ഭൂരേ ഗുണാസ്തവ തു സത്ത്വരജസ്തമാംസി
തേന ശ്രയീ പ്രഥയതി ത്വയി നിർഗ്ഗുണത്വം |
നിത്യം ഹരേ! നിഖിലസദ്ഗുണസാഗരം ഹി
ത്വമാമനന്തി പരമേശ്വരമീശ്വരാണാം || 49 ||

ജ്ഞാനാത്മനസ്തവ തദേവ ഗുണം ഗൃണന്തി
തേജോമയസ്യ ഹി മണേർഗ്ഗുണ ഏവ തേജഃ |
തേനൈവ വിശ്വമപരോക്ഷമുദീക്ഷസേ ത്വം
രക്ഷാ ത്വദീക്ഷണത ഏവ യതോഽഖിലസ്യ || 50 ||

ശ്രയ്യുദ്യതാ തവ യുവത്വമുഖൈർഗ്ഗുണൗഘൈഃ
ആനന്ദമേധിതമിയാനിതി സന്നിയന്തും |
തേ യേ ശതം ത്വിതി പരമ്പരയാ പ്രവൃത്താ
നൈവേഷ വാങ്മനസഗോചര ഇത്യുദാഹ || 51 ||

ഏവം തയാ ചതുരയാ തവ യൗവനാദ്യാഃ
സർവ്വേ ഗുണാഃ സഹ സമസ്തവിഭൂതിഭിശ്ച |
പ്രവ്യാഹൃതാഃ സ്യൂരവധീന്നവധീരയന്തോ
വാചാമഗോചരമഹാമഹിമാന ഏവ || 52 ||

സംവർത്തവർത്തി നിഖിലം നിരഭിജ്ഞമജ്ഞം
ചിത്രേ ച കർമ്മണി യഥാർഹമഹോ! നിയച്ഛരൻ |
സദ്യഃ ക്രിമിദ്രുഹിണഭേദമഭേദമേതദ്
ആവിശ്ചകർമ്മ സകൃദീക്ഷണദീക്ഷണേന || 53 ||

അസ്തം യദുദ്യദുപചായുപചായി ചൈവം
ഈശം ദരിദ്രമഥ ജംഗമമപ്യനിംഗം |
വിശ്വം വിചിത്രമവിലക്ഷണവീക്ഷണേന
വിക്ഷോഭയസ്യനവധിർബൃത ശക്തിരൈശീ || 54 ||

രൂപപ്രകാരപരിണാമകൃതവ്യവസ്ഥം
വിശ്വം വിപര്യസിതുമന്യദസച്ച കർത്തും |
ക്ഷാമ്യൻ സ്വഭാവനിയമം കിമുദീക്ഷസേ ത്വം
സ്യാതന്ദ്യമൈശ്വരമപര്യനുയോജ്യമാഹുഃ || 55 ||

സംവർത്തസംഭൃതകരസ്യ സഹസ്രരശ്മേഃ
ഉസ്രം തമിസ്രയദജസ്രവിഹാരി ഹാരി |
നിത്യാനുകൂലമനുകൂലനൂണാം പരേഷാം
ഉഭേജനം ച തവ തേജ ഉദാഹരന്തി || 56 ||

നൈവ ഹൃവാപ്യമനവാപ്തമിഹാസ്തി യസ്യ
സത്താപി തസ്യ തവ വീക്ഷണതഃ പ്രജാനാം |
സമ്പത് തു കിമ്പുനരിതോ ന വദാന്യമന്യം
മന്യേ ത്വമേവ ഖലു മന്ദിരമിന്ദിരായാഃ || 57 ||

പാപൈരനാദിഭവസംഭവവാസനോത്ഥൈഃ
ദുഃഖേഷു യഃ ഖലു മിമംക്ഷതി ഹന്ത! ജന്തുഃ |

തം കേവലം നു കൃപയൈവ സമുദ്ധരിഷ്യൻ
തദ്രൂഷ്കൃതസ്യ നന്നു നിഷ്കൃതിമാത്മ ശാസ്ത്രൈഃ || 58 ||

ശാസ്ത്രൈരനാദിനിധനൈഃ സ്മൃതിഭിസ്ത്വഭീയ-
ദിവ്യാവതാരചരിതൈഃ ശുഭയാ ച ദൃഷ്ട്യാ |
നിഃശ്രേയസം യദുപകൽപയസി പ്രജാനാം
സാ ത്വത്കൃപാജലധിതല്ലജവൽഗിതശ്രീഃ || 59 ||

ഹൈ ഹന്ത! ജന്തുഷു നിരന്തരസന്തതാത്മാ
പാപ്മാ ഹി നാമ വദ കോഽയമചിന്ത്യശക്തിഃ |
യസ്ത്വത്കൃപാജലധിമപ്യതിവേലഖേലം
ഉല്ലംഘയത്യകൃതഭാസുര ഭാഗധേയാൻ || 60 ||

യദ് ബ്രഹ്മകൽപനിയുതാനുഭവേഽപ്യനാശ്യം
തത് കിൽബിഷം സൃജതി ജന്തുരിഹ ക്ഷണാർദ്ധേ |
ഏവം സദാ സകലജന്മസു സാപരാധം
ക്ഷാമ്യസ്യഹോ! തദഭിസന്ധിവിരാമമാത്രാത് || 61 ||

ക്ഷാന്തിസ്തവേയമിയതീ മഹതീ കഥം നു
മുഹ്യേദഹോ! ത്വയി കൃതാഞ്ജലിപഞ്ജരേഷു |
ഇത്ഥം സ്വതോ നിഖിലജന്തുഷു നിർവ്വിശേഷം
വാത്സല്യമുത്സുകജനേഷു കഥം ഗുണസ്തേ || 62 ||

വിശ്വം ധിയൈവ വിരചയു നിചായു ഭൂയഃ
സഞ്ജഹ്രുഷഃ സതി സമാശ്രിതവത്സലത്വേ |
ആജഗ്മുഷസ്തവ ഗജോത്തമബ്യംഹിതേന
പാദം പരാമമ്യശുഷോഽപി ച കാ മനീഷാ || 63 ||

യഃ കശ്ചിദേവ യദി കിഞ്ചന ഹന്ത! ജന്തുഃ
ഭവേയാ ഭജേത ഭഗവന്തമനന്യചേതാഃ |
തം സോഽയമീദൃശ ഇയാനിതി വാഽപ്യജാനൻ
ഹൈ! വൈനതേയസമമപ്യുരരീകരോഷി || 64 ||

ത്വത്സാമ്യമേവ ഭജതാമഭിവാഞ്ഛസീ ത്വം
തത്സാത്കൃതൈർവ്വിഭവരുപഗുണൈസ്ത്വദീയൈഃ |
മുക്തിം തതോ ഹി പരമം തവ സാമ്യമാഹുഃ
ത്വദ്രാസ്യമേവ വിദുഷാം പരമം മതം തത് || 65 ||

തദ്ഭൈ തഥാഽസ്തു കൃതമോഽയമഹോ! സ്വഭാവഃ
യാവാൻ യഥാവിധഗുണോ ഭജതേ ഭവന്തം |
താവാൻ തഥാവിധഗുണസ്തദധീനവൃത്തിഃ
സംശ്ലിഷ്യസി ത്വമിഹ തേന സമാനധർമ്മാ || 66 ||

നീലാഞ്ജനാദ്രിനിഭമൂന്നസമായതാക്ഷം
ആജാനുജൈത്രഭൂജമായതകർണ്ണപാശം |
ശ്രീവത്സലക്ഷണമുദാരഗഭീരനാഭിം
പശ്യേമ ദേവ! ശരദഃ ശതമീദൃശം ത്വാം || 67 ||

അംഭോരുഹാക്ഷമരവിന്ദനിഭാംശ്രീയുഗ്മം
ആതാമ്രതാമരസരമ്യകരാഗ്രകാന്തി |
ഭൃങ്ഗാലകം ഭ്രമരവിഭ്രമകായകാന്തി
പീതാംബരം വപുരദസ്തു വയം സ്തവാമ || 68 ||

ഭൂവിഭ്രമേണ മൂദുശീതവിലോകിതേന
മന്ദസ്മിതേന മധുരാക്ഷരയാ ച വാചാ |
പ്രേമപ്രകർഷപിശുനേന വികാസിനാ ച
സംഭാവയിഷ്യസി കദാ മുഖപംകജേന || 69 ||

വജ്രാംകുശധജസരോരുഹശംഖചക്ര-
മത്സീസുധാകലശകൽപകകൽപിതാംകം |
ത്വത്പാദപദ്മയുഗളം വിഗളത്പ്രഭാദ്ഭിഃ
ഭൂയോഽഭിഷേക്ഷ്യതി കദാ നു ശിരോ മദീയം || 70 ||

ത്രൈവിക്രമക്രമകൃതാക്രമണത്രിലോകം
ഉത്തംസമുത്തമമനുത്തമഭക്തിഭാജാം |

നിത്യം ധനം മമ കദാ ഹി മദുത്തമാംഗം
അംഗീകരിഷ്യതി ചിരം തവ പാദപദ്മം || 71 ||

ഉന്നിദ്രപത്രശതപത്രസഗോത്രമന്ത-
ർലേഖാരവിന്ദമഭിനന്ദനമിന്ദ്രിയാണാം |
മന്മൂർധ്നി ഹന്ത! കരപല്ലവതല്ലജം തേ
കുർവ്വൻ കദാ കൃതമനോരഥയിഷ്യസേ മാം || 72 ||

അംഗീ നിസർഗ്ഗനിയതാ ത്വയി ഹന്ത കാന്തിഃ
നിത്യം തവാലമിയമേവ തഥാപി ചാന്യാ |
വൈഭുഷണീ ഭവതി കാന്തിരലന്തരാം സാ
ഹൈ പുഷ്കലൈവ നിഖിലാപി ഭവദ്ഭിഭൂതിഃ || 73 ||

ശ്രീവത്സകൗസ്തുഭകിരീടലലാടികാഭിഃ
കേയുരഹാരകടകോത്തമകൺഠികാഭിഃ
ഉദ്രാമദാമമണിനുപുരനീവിബന്ധൈഃ
ഭാന്തം ഭവന്തമനിമേഷമുദീക്ഷിഷീയ || 74 ||

ഐന്ദീവരീ ക്വചിദപി ക്വചനാരവിന്ദീ
ചാന്ദ്രാതപീ ക്വചന ച ക്വചനാഥ ഹൈമീ |
കാന്തിസ്തവോഡപരഭാഗപരസ്പരശ്രീഃ
പാർയേത പാരണയിതും കിമു ചക്ഷുഷോർമ്മേ || 75 ||

ത്വാം സേവിതം ജലജചക്രഗദാസിശാർദ്ദഗൈഃ
താർക്ഷ്യണ സൈന്യപതിനാഘ്നൂചരൈസ്തഥാഘ്നൈഃ |
ദേവ്യാ ശ്രിയാ സഹ വസന്തമനന്തഭോഗേ
ഭുഞ്ജീയ സാഞ്ജലിരസംകുചിതാക്ഷിപക്ഷ്മാ || 76 ||

കൈകർയനിത്യനിരതൈർഭവദേകഭോഗൈഃ
നിത്യൈരനുക്ഷണനവീനരസാർദ്രഭാവൈഃ |
നിത്യാഭിവാഞ്ചരിതപരസ്പരനീചഭാവൈഃ
മദ്ദൈവതൈഃ പരിജ്ഞൈസ്തവ സംഗസീയ || 77 ||

യത് കിഞ്ചിദുജ്ജലമിദം യദുപാഖ്യയാffഹുഃ
സൗന്ദര്യമ്യലിരിതി യന്മഹിമാംശലേശഃ |
നാമൈനവ യാം ശ്രിയമുശന്തി യദീയധാമ
ത്വമാമനന്തി യതമാ യതമാനസിദ്ധിഃ || 78 ||

യാ വൈ ത്വയാffപ്യുദധിമന്മനയത്നലഭ്യോ
യാffന്തർഹിതേതി ജഗദുന്മഥനോദ്യതോffഭുഃ |
യാ ച പ്രതിക്ഷണമപൂർവ്വരസാനുബന്ധൈഃ
ഭാവൈർഭവന്തമഭിനന്ദയതേ സദൈവ || 79 ||

രൂപശ്രിയാ ഗുണഗണൈർവ്വിഭവേന ധാമ്നാ
ഭാവൈരുദാരമധുരൈശ്ചതുരൈശ്ചരിശ്രൈഃ |
നിത്യം തവൈവ സദ്യശീം ശ്രിയമീശ്വരീം താം
ത്വാം ചാഞ്ചിതഃ പരിചരേയമുദീർണ്ണഭാവഃ || 80 ||

യാ ബിഭ്രതീ സ്ഥിരചരാന്മകമേവ വിശ്വം
വിശ്വംഭോ പരമയാ ക്ഷമയാ ക്ഷമാ ച |
താം മാതരം ച പിതരം ച ഭവന്തമസ്യ
വ്യുച്ഛന്തു രാത്രയ ഇമാ വരിവസ്യതോ മേ || 81 ||

ഭാവൈരുദാരമധുരൈർവ്വിവിധൈർവ്വിലാസൈഃ
ഭ്രൂവിഭ്രമസ്ഥിതകടാക്ഷനിരീക്ഷണൈശ്ച |
യാ ത്വന്യീ ത്വമപി യന്മയ ഏവ സാ മാം
നീലാ നിതാന്തമുരരീകുരുതാമുദാരാ || 82 ||

ഭാവൈരനുക്ഷണമപൂർവ്വരസാനുവിഭൈഃ
അത്യദ്ഭുതൈരഭിനവൈരഭിനന്ദ്യ ദേവീഃ |
ഭൃത്യാൻ യഥോചിതപരിച്ഛദിനോ യഥാർഹം
സംഭാവയന്തമഭിതോ ഭഗവൻ! ഭവേയം || 83 ||

ഹാ ഹന്ത ഹന്ത! ഹതകോffസ്ഥി ഖലോffസ്ഥി ധിങ്മാം
മുഹ്യന്നഹോ! അഹമിദം കിമുവാച വാചാ |

ത്വമംഗ! മംഗളഗുണാസ്പദമസ്തഹേയം
ആഃ! സ്മർത്തുമേവ കഥമർഹതി മാദ്യഗംഹഃ || 84 ||

അംഹഃ പ്രസഹ്യ വിനിഗൃഹ്യ വിശോധ്യ ബുദ്ധിം
വ്യാപ്യ വിശ്വമശിവം ജനുഷ്ഠാനുബദ്ധം |
ആധായ സദ്ഗുണഗണാനപി നാഹമർഹഃ
ത്വത്പാദയോർയദഹമത്ര ചിരാനിമഗഃ || 85 ||

ജാനേഥവാ കിമഹമംഗ! യദേവ സംഗാദ്
അംഗീകരോഷി ന ഹി മംഗളമന്യദസ്മാത് |
തേന ത്വമേനമുരരീകുരുഷേ ജനം ചേദ്
നൈവമുതോ ഭവതി യുക്തതമോ ഹി കശ്ചിത് || 86 ||

യന്നാഭവാമ ഭവദീയകടാക്ഷലക്ഷം
സംസാരഗർത്തപരിവർത്തമതോഽഗമാമ |
ആഗാംസി യേ ഖലു സഹസ്രമജസ്രമേവ
ജന്മസ്വതന്മഹി കഥം ത ഇമേഽനുകമ്പ്യാഃ || 87 ||

സത്കർമ്മ നൈവ കില കിഞ്ചന സഞ്ചിനോമി
വിദ്യാഽപ്യവദ്യുരഹിതാ ന ച വിദ്യതേ മേ |
കിഞ്ച ത്വദഞ്ചിതപദാംബുജഭക്തിഹീനഃ
പാത്രം ഭവാമി ഭഗവൻ! ഭവതോ ദയായാഃ || 88 ||

കിം ഭൂയസാ പ്രലപിതേന യദേവ കിഞ്ചിത്
പാപാഹമൽപമുരു വാ തദശേഷമേഷഃ |
ജാനൻ ന വാ ശതസഹസ്രപരാർദ്ധകൃത്വോ
യോഽകാർഷമേനമഗതിം കൃപയാ ക്ഷമസ്വ || 89 ||

ദേവ! ത്വദീയചരണപ്രണയപ്രവീണ-
രാമാനുജാർയവിഷയീകൃതമപ്യഹോ! മാം |
ഭൂയഃ പ്രധർഷയതി വൈഷയികോ വിമോഹോ
മത്കർമ്മണഃ കതരദത്ര സമാനസാരം || 90 ||

ഗർഭേഷു നിർഭരനിപീഡനവിന്നഭേഃ

ക്ഷോഭീയസോഽതിമഹതോഽപ്യവിലസ്യ ജ്ഞോഃ |

ജന്മാന്തരാന്യനുവിചിന്ത്യ പരസ്സഹസ്രാ-

ന്യത്രാഹമപ്രതിവിധിർന്നിഹതശ്ചരാമി || 91 ||

ഭൂയശ്ച ജന്മസമയേഷു സുദുർവ്വചാനി

ദുഃഖാനി ദുഃഖമതിരിച്യ കിമപ്യജാനൻ |

മുഡോഽനുഭൂയ പുനരേവ തു ബാലഭാവാത്

ദുഃഖോത്തരം നിജചരിത്രമമൂത്ര സേവേ || 92 ||

ഭൂയാംസി ഭൂയ ഉപയൻ വിവിധാനി ദുഃഖാ-

ന്യന്യച്ച ദുഃഖമനുഭൂയ സുഖഭ്രമേണ |

ദുഃഖാനുബന്ധമപി ദുഃഖവിമിശ്രമൽപം

ക്ഷുഭ്രം ജുഗുപ്സിതസുഖം സുഖമിത്യുപാസേ || 93 ||

ലോലദ്ഭിരിന്ദ്രിയഹയൈരപഥേഷു നീതഃ

ദുഷ്പ്രാപദുർഭഗമനോരഥമഥ്യമാനഃ |

വിദ്യാധനാഭിജനജന്മമദേന കാമ-

ക്രോധാദിഭിശ്ച ഹതധീർന്ന ശമം പ്രയാമി || 94 ||

ലഭ്യേഷു ദുർല്ലഭതരേഷ്വപി വാങ്ഛരിതേഷു

ജാതാ സഹസ്രഗുണതഃ പ്രതിലംഭനോഽപി |

വിഘ്നൈർഹതേഷ്വപി ച തേഷു സമുലഘാതം

വർദ്ധിഷ്ണുരേവ ന തു ശാമ്യതി ഹന്ത തൃഷ്ണാ || 95 ||

ത്വത്കീർത്തനസ്തുതിനമസ്കൃതിവേദനേഷു

ശ്രദ്ധാ ന ഭക്തിരപി ശക്തിരഥോ ന ചേച്ഛരാ |

നൈവാനുതാപമതിരേഷ്വകൃതേഷു കിം നു

ഭൂയാന്നഹോ! പരികരഃ പ്രതികുലപക്ഷേ || 96 ||

ഏതേന വൈ സുവിദിതം ബത മാമകീനം

ദൗരാത്ഥ്യമപ്രതിവിധേയമപാരമീശഃ! |

സംമൂർച്ഛരതോഽപ്യപദമസ്മി യതസ്ത്വഭീയ-
നിസ്സീമഭൂമകരുണാമൃതവീചിവാധോഃ || 97 ||

ഐശ്വര്യവീര്യകരുണാഗരിമക്ഷമാദ്യാഃ
സ്വാമിന്നകാരണസുഹൃത്തമഥോ വിശേഷാത് |
സർവ്വേ ഗുണാഃ സവിഷയാസ്ത്വ മാമപാര-
ഘോരാഘപൂർണ്ണമഗതിം നിഹതം സമേത്യ || 98 ||

ത്വത്പാദസംശ്രയണഹേതുഷു സാധികാരാൻ
ഉദ്യുഞ്ജതശ്ചരിതക്യത്സ്മവിധീംശ്ച താംസ്താൻ |
ത്വം രക്ഷസീതി മഹിമാ ന തവാലമേഷ
മാം ചേദനീദ്യശമനന്യഗതിം ന രക്ഷേഃ || 99 ||

യാ കർമ്മണാമധികൃതിര്യ ഇഹോദ്യമസ്തേ-
ഷപ്യേഷനൂഷ്ഠിതിരശേഷമിദം ഹി പുംസാം |
ത്വാനന്തരേണ ന കഥഞ്ചന ശക്യമാപ്തും
ഏവം ച തേഷു മയി ചാസ്തി ന തേ വിശേഷഃ || 100 ||

നിർബൃന്ധ ഏഷ യദി തേ യദശേഷവൈധ-
സംസേവിനോ വരദ! രക്ഷസി നേതരാൻസ്ത്വം |
തർഹി ത്വമേവ മയി ശക്ത്യധികാരവാഞ്ഛരാഃ
പ്രത്യുഹശാന്തിമിതരച്ച വിധേഹി വിശ്വാം || 101 ||

|| ഇതി ശ്രീവൈകുണ്ഠസ്തവഃ സമാപ്തഃ ||

വൃക്തീകൂർവ്വൻ നിഗമശിരസാമർത്ഥമന്തർന്നിഗൂഢം
ശ്രീവൈകുണ്ഠസ്തവമകൃത യഃ ശ്രേയസേ സജ്ജനാനാം |
കൂരാധീശം ഗുരുതരദയാദുഃശ്ചസിന്ധും തമീഡേ
ശ്രീവത്സാംകം ശ്രുതിമതഗുരുച്ഛരാത്രശീലൈകധാമ ||

അർവ്വായോ യത്പദസരസിജദ്വന്ദ്വമാശ്രിത്യ പൂർവ്വേ
മൂർധ്നാ യസ്യാനവമുപഗതാഃ ദേശികാ മുക്തിമാപുഃ |

സോഽയം രാമാനുജമുനിരപി സ്വീയമുക്തിം കരസ്ഥാഃ
യത്സംബന്ധാദമനുത കഥം വർണ്ണുതേ കൂരനാഥഃ ||